

own understanding has been formed and individual components of the economic substance of management (administration) have been singled out, particularly at the regional level with grounding of their content and role in the formation of effective regional economic system. The practical significance is to study the economic substance of regional management in a market economy, which is caused by the formation of a cost-effective regional economic system based on the development of optimal management models, taking into account the impact of legislative, economic and territorial and economic support of aforementioned economic system.

Key words: management, agriculture, regional management, innovation processes, economic mechanism, system of management, managerial approaches.

Одержано 16.04.2015 р.

УДК 336+338.242

Палига Євген Миколайович,
д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки підприємства та
маркетингу у видавничо-поліграфічній галузі,
Українська академія друкарства

СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ВИДАВНИЧО-ПОЛІГРАФІЧНОЇ ГАЛУЗІ РЕГІОНУ

У статті розглянуто становлення корпоративного управління ВПГ, що впливає на залучення інвестиційних ресурсів та розвиток інноваційної політики. Проаналізовано особливості взаємин на підставі чого сформульовано вимоги до корпоративного управління, покликані мінімізувати ризики та конкурентні переваги підприємств поліграфії їх виживання та перспективи розвитку. Виявлено сучасні проблеми видавничої діяльності в Україні спричинені кризовим станом насамперед соціальної сфери, відсутність державної політики регулювання програм розвитку галузі і на основі цього сформовано основний склад учасників видавничого ринку та їх взаємозв'язок, які діють у видавничому бізнесі. Систематизовано основні особливості видавничого бізнесу, організації виробництва і технологічного процесу в поліграфії. Подано аналіз основних підприємств Львівщини у сфері видавничої та поліграфічної діяльності і проаналізовано результати їх фінансово господарської діяльності та встановлено модель розвитку видавничих та поліграфічних підприємств. Внаслідок масової приватизації в Україні розвинуто потужний фактор розвитку ділової і організаційної культур, охарактеризовано поведінку суб'єктів правовідносин, а також принципи системи корпоративного управління, які забезпечують розвиток корпоративного сектора економіки в нашій країні через механізм контролю акціонерів за діями менеджерів та механізм перерозподілу прав власності на користь більш ефективних агентів. Обґрунтовано складові організаційно-економічного механізму формування корпоративного управління та основних учасників видавничого ринку на основні особливості видавничого бізнесу. На основі аналізу рівня корпоративного управління підприємств сучасної видавничо-поліграфічної галузі України запропоновано механізм удосконалення корпоративного управління, організаційно-економічний механізм формування корпоративного сектора економіки, визначено напрямки вдосконалення рівня корпоративного управління.

Ключові слова: корпоративне управління, акціонерне товариство, акціонери, менеджери, власність, механізм, поліграфія, видавництва.

ВСТУП

В сучасних умовах надзвичайно актуальним для вітчизняної видавничо-поліграфічної галузі, яка реформувалась в процесі приватизації, є проблеми залучення інвестиційних ресурсів. Зараз ваги набула інноваційна складова, яка повинна забезпечити ефективність функціонування підприємницьких структур усіх галузей нашої економіки. Тому становлення сучасного корпоративного управління видавничо-поліграфічної галузі регіону набуває важливого значення для становлення, функціонування, реорганізації та ліквідації акціонерних форм організації бізнесу з метою максимізації доходів їх власників.

Практика діяльності корпорацій в Україні продемонструвала, що у сфері управління існує чимало протиріч, які пов'язані, у першу чергу, із різноспрямованістю економічних інтересів власників акцій та управлінців.

Недостатній рівень організації корпоративного управління по-перше, приводить до зниження економічної ефективності корпоративного сектору, та по друге – здійснює значний негативний вплив на інвестиційну привабливість акціонерних товариств. Тому пропонується організаційно-економічний механізм формування корпоративного сектору економіки України, який передбачає вплив внутрішнього і зовнішнього середовища, механізми управління підприємствами ВПГ та управління

корпоративною власністю.

Постановка проблеми. До 29 квітня 2011 року майже 12 тисяч відкритих і 23 тисячі закритих акціонерних товариств (АТ) мали можливість стати публічними або приватними. Саме стільки часу відвів на їхню реорганізацію Закон «Про акціонерні товариства» [1], що вступив у дію навесні 2009-го року. З метою визначення, яким чином це вплинуло на стан та тенденції розвитку видавничо-поліграфічної діяльності в Україні, зокрема у Львівській області, проаналізовано діяльність основних видавничо-поліграфічних підприємств для визначення пріоритетних напрямів інвестування у цей вид діяльності, встановлено проблемні питання, які стосуються інвестування підприємств галузі.

У процесі дослідження видавничого ринку встановлено, що функціонують два окремі суб'єкти господарювання, пов'язані організаційно-технологічною залежністю, – видавництва і поліграфічні підприємства. Виявлено, що різні моделі взаємовідносин, які можуть виникати між видавництвом та поліграфічним підприємством базуються на особливостях використання бази поліграфічних підприємств для відтворення та тиражування видавничих оригіналів. Для здійснення інвестиційної діяльності наведено переваги моделі, яка передбачає створення видавництвом власної поліграфічної бази, а саме: спільність інтересів суб'єктів видавничої діяльності, найефективніше використання виробничого потенціалу підприємств, підвищення якості та оперативності виконання видань.

Загалом, за період аналізу виявлено тенденцію до збільшення кількості книжкових видань та зменшення їх тиражу, зменшення кількості назв та разового тиражу газетної продукції. Для журнального виробництва характерна стійка тенденція зростання за кількістю назв та випередження за величиною річних гаражів. Це свідчить, що потреба у видавничій продукції задовольняється переважно завдяки випуску журналів, інших періодичних видань, меншою мірою – газет, і це негативно характеризує сучасний стан видавничої діяльності в Україні.

Ці та інші проблемні питання корпоративного управління останнім часом привертають всю більшу увагу як українських, так і міжнародних бізнесменів, політиків і дослідників. Розвиток теорії фінансів зробив актуальним завдання аналізу нефундаментальних чинників, що створюють вартість бізнесу, і вивчення впливу різних організаційних моделей побудови стосунків між акціонерами, менеджментом та іншими особами, які мають значні інтереси впливати на ефективність діяльності компанії і відповідно на її вартість. Дана проблематика перетворилася на новий і вельми важливий напрям досліджень, що має безпосереднє практичне значення. У практичній сфері об'єктивні процеси, пов'язані з глобалізацією економіки і загостренням конкуренції на товарних і фінансових ринках, викликають необхідність реформування підходів до управління компаніями і пошуку найбільш ефективних практик корпоративного управління. Останнє питанням стосується не просто створення додаткових конкурентних переваг підприємств поліграфії, але і

виживання їх на ринку в середньостроковій і довгостроковій перспективі [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою положеннями теорії корпоративного управління прийнято вважати провідних американських економістів А. Берклі та Г. Мінза. У російській економічній літературі проблема досліджується в працях О. Вороніна, М. Ісаєва, М. Коркунова, Д. Львова, А. Радигіна, А. Чеканського, О. Широкова, А. Яковлева. У вітчизняній економічній науці проблеми вдосконалення управління виробництвом на базі нових форм власності, побудови механізмів мотивації праці в корпоративних системах, реструктуризації підприємств промисловості, поліграфії та інших галузей, корпоративності, формування корпоративних відносин, державної підтримки підприємництва висвітлюються у працях таких вітчизняних учених, як В. Багацький, І. Булеєв, М. Долішній, В. Вінник, В. Євтушевський, В. Мандибура, А. Мендрул, В. Павлов, М. Сіроша, М. Чумаченко, З. Шершньова та ін.

Проте проблеми активізації вітчизняного корпоративного сектора економіки розглядалися побіжно, що зумовило фрагментарність висвітлення деяких питань, пов'язаних з впровадженням системи корпоративного управління. Недостатня теоретична розробленість проблеми та відсутність довготривалого досвіду еволюції вітчизняного корпоративного сектора, відставання нормативно-законодавчого регулювання від практики корпоративного управління порушили ряд питань, що потребують дослідження, теоретико-методологічного обґрунтування та відповідного законодавчого закріплення.

Мета статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування необхідності здійснення господарської діяльності, підвищення рівня корпоративного управління, створення сприятливих умов для видавничого бізнесу та виявлення його особливостей, аналізу фінансово-господарської діяльності видавничо-поліграфічних підприємств Львівщини, визначення показника прибутковості їх основних засобів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Сучасні проблеми видавничої діяльності в Україні спричинені кризовим станом насамперед соціальної сфери, що є основним споживачем друкованих видань; відсутністю цілісної державної політики регулювання, підтримки та програм розвитку галузі.

З метою створення сприятливих умов для видавничого бізнесу необхідно сформувати розвинений цивілізований видавничий ринок. Склад основних учасників видавничого ринку та їх взаємозв'язок відображено на рис. 1.

Серед основних характерних ознак видавничо-поліграфічної галузі можна виділити: специфічні умови ринку; недотримання закону попиту і пропозиції; особливості споживаної сировини і матеріалів; особливості організації виробництва і технологічного процесу; особливі умови збуту і реалізації виготовленої продукції.

Видавнича продукція за своєю сутністю має низку ознак, які притаманні також і інноваційній продукції. До найсуттєвіших схожих ознак можна віднести: захист авторським правом видавничої продукції та інших видів інтелектуальної власності; значний рівень невизначеності та ризику; ефективність кінцевого результату не завжди можна точно кількісно обчислити. Назване служить об'єктивними умовами для того, щоб ці два види діяльності (інноваційна і видавнича) отримували від держави відповідну підтримку.

Встановлено певні особливості організації виробництва і технологічного процесу у видавничій діяльності, зокрема: специфіка способів виготовлення продукції; різна тривалість життєвого циклу продукції; особливість серійного виробництва, яка полягає в тому, що за формою (організацією процесу виробництва) цей тип наближається до серійного, але

за сутністю (змістом виготовленої продукції) – до одиничного.

Разом з тим обсяги виробництва невидавничої продукції мають чітку динаміку підвищення, що зумовлено зростаючим попитом на неї і це приводить до поступового перетворення видавничих організацій з провідної ланки на другорядну, адже поліграфічні підприємства випереджають їх за обсягами отриманого чистого доходу від реалізації продукції, а в більшості випадків – і за прибутковістю. Це загалом негативна тенденція, яку можна пояснити такими чинниками: суспільство поступово втрачає бажання і здатність отримувати основну масу інформації через друковане слово; комерціалізацією всіх сфер життя і стимулюванням попиту на товари шляхом використання виробниками якісного пакування та етикеток; потребою у періодичному оновленні дизайну пакування, етикеток і супровідної документації.

Рис. 1. Основні учасники видавничого ринку

Зниження обсягів випуску видавничої продукції обумовлено також низкою не менш вагомих чинників, серед яких: низька платоспроможність населення, зростання цін на видавничу продукцію, особливо книжкову, розвиток електронних засобів масової інформації.

З урахуванням цього систематизовано основні особливості видавничого бізнесу, які показано на рис. 2.

Враховуючи специфічні умови ринку, особливість технологічного процесу в поліграфії, більшу спрямованість на інноваційну діяльність для поліграфічних підприємств порівняно з видавничими характерним є вищий ступінь оновлення та нижчий рівень зносу основних засобів. Водночас коефіцієнти вибуття основних засобів на поліграфічних підприємствах за величиною значно менші за коефіцієнти оновлення. Поряд з введенням в експлуатацію нових основних засобів на поліграфічних підприємствах характерним є використання значної кількості морально застарілого та фізично зношеного

обладнання, що негативно впливає на ефективність їх використання.

Загалом, можна відзначити низьку інвестиційну активність у сфері діяльності видавничих та поліграфічних підприємств, які не спроможні достатньою мірою впроваджувати сучасні досягнення технічного прогресу, що, відповідно, впливає на формування якісних показників господарської діяльності. Низький рівень іноземних інвестицій у видавничо-поліграфічні підприємства пояснюється й обмеженнями на законодавчому рівні, зокрема Законом України «Про видавничу діяльність», яким обмежено частку іноземного інвестора у підприємствах, які розповсюджують видавничу продукцію, на рівні 30%, а це не дає можливості інвестору впливати на редакційну політику видавництва.

Основними підприємствами у сфері видавничої та поліграфічної діяльності Львівської області вважаються: ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок», ТзОВ «Експрес медіа груп», ТзОВ

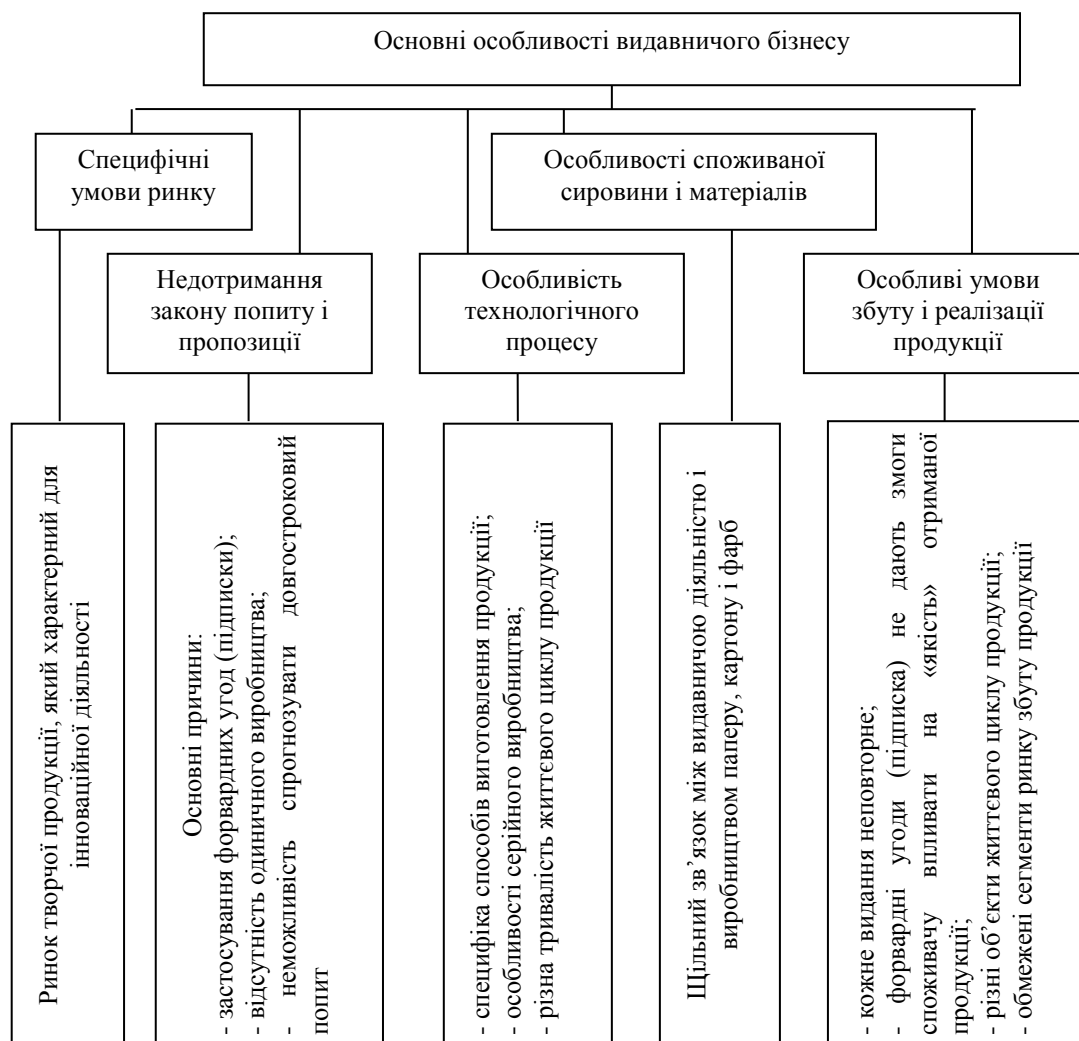

Рис. 2. Склад і зміст основних особливостей видавничого бізнесу

Аналізування результатів фінансово-господарської діяльності провідних підприємств Львівської області (табл. 1) дозволило встановити, що серед усіх моделей розвитку видавничих та поліграфічних підприємств найперспективнішою щодо вкладання інвестицій можна вважати модель, згідно з якою видавництво має власну поліграфічну базу.

Це дає можливість видавничо-поліграфічним підприємствам одержувати прибутки від реалізації кінцевого товару, а також доходи від реклами у друкованій продукції, які за іншою моделлю взаємодії отримують видавництва. Прикладами такої організації є газетні видавничо-поліграфічні підприємства ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок», ТзОВ «Експрес медіа груп», а серед підприємств, що випускають книжкову продукцію – ТзОВ «Піраміда» та ТзОВ «Місіонер».

Високий рівень показника прибутковості основних засобів за останні роки виявлено у ТзОВ «Видавничий дім «Укрпол», ПАТ «Львівська фабрика паперово-білових виробів «Біблос», Державне підприємство «Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ» та ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок» (див. табл. 1). Загальний недолік

полягає в тому, що на інших підприємствах цей показник у багатьох випадках має від'ємне значення.

Сьогодні корпоративний сектор економіки України об'єднує 17 млн. індивідуальних акціонерів, у т.ч. – понад 14 млн. дрібних, які з'явилися внаслідок масової приватизації і відіграють провідну роль у соціальному, економічному, політичному напрямках розвитку країни; є потужним фактором глобалізації економічних відносин; визначають світові тенденції і стандарти щодо розвитку ділової й організаційної культур, соціального менеджменту, економічної демократії та інших складових загальнолюдських цінностей.

Проте в реальній видавничо-поліграфічній діяльності недостатньою мірою прораховують можливі варіанти, якнайкращого застосування сучасного корпоративного управління в регіоні.

Стимулюючим фактором є можлива реакція ринку і падіння курсової вартості акцій зі всіма витікаючими наслідками і для контролюючих акціонерів, і для менеджерів. Однак, якщо ринок не розвинений, цей механізм не діє. Як видно, найбільш незахищеною стороною в цьому трикутнику (мажоритарні акціонери-міноритарні акціонери-

менеджери) є міноритарні акціонери. Ризики корпоративного управління для них пов'язані з недобросовісною поведінкою інших суб'єктів корпоративних правовідносин, яке складно

проконтролювати, при цьому контроль неминуче спричиняє витрати (як мінімум тимчасові) часто неспівставні з потенційним прибутком.

Таблиця 1

Показники фінансово-господарської діяльності основних видавничо-поліграфічних підприємств Львівської області

Назва підприємств	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.		Прибутковість основних засобів	
	2012 рік	2013 рік	2012 рік	2013 рік
ТзОВ «Видавничий дім «Укрпол»	27092,5	41339,5	0,247	0,380
ПАТ «Львівська фабрика паперово-білових виробів «Бібльос»	12687,5	14324,5	0,173	0,213
Державне підприємство «Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ»	687,4	693,6	0,168	0,170
ПрАТ «Видавничий Дім «Високий Замок»	19719,5	23907,0	0,074	0,126
ТзОВ «ГД «Леопрінт»	13009,0	13188,0	0,168	0,104
Видавничо-виробниче підприємство «Місіонер»	3153,5	3172,0	0,050	0,059

У відповідності до цих принципів система корпоративного управління повинна: захищати права акціонерів; забезпечувати рівноправ'я акціонерів, включаючи дрібних та іноземних акціонерів у всіх акціонерів має бути можливість удаватися до ефективних засобів захисту в разі порушення їх прав; визнавати передбачені законом права зацікавлених осіб і заохочувати активну співпрацю між корпораціями і зацікавленими особами в створенні багатства і робочих місць та забезпеченні стійкості фінансів підприємств; забезпечити своєчасне і точне розкриття інформації щодо всіх матеріальних питань, що стосуються корпорації, включаючи фінансовий стан, продуктивність, власність і управління компанії та стратегічне керівництво компанією, ефективний нагляд за нею з боку її керівників, а також відповідальність керівників перед компанією і акціонерами. Таким чином, в наявності більш-менш єдине розуміння основних складових належного корпоративного управління. Проте, навіть в країнах, де ці моделі склалися впродовж багатьох років, вони далеко не завжди діють і у багатьох випадках залишаються паперовими деклараціями.

Гарантія ефективного управління діяльності окремих підприємств і корпоративного сектора в цілому визначається двома обставинами: наявністю у акціонерів адекватних механізмів контролю за діями менеджерів; характером механізму перерозподілу прав власності на користь більш ефективних агентів.

Організаційно-економічний механізм формування корпоративного сектору економіки України (рис. 3) передбачає вплив зовнішнього середовища первинних та вторинних процедурних механізмів управління підприємствами ВПГ, а управління корпоративною власністю набуває ключової ваги і стає вищим пріоритетом у менеджменті підприємств.

Управління корпоративною власністю стає ключовою позицією, вищим пріоритетом у менеджменті підприємств.

Процес управління корпоративною власністю повинен бути ефективним, тобто він має здійснюватися таким чином, щоб витрати на її зміст і управління не перевищували доходів, отриманих від процесу управління. Для цього в процесі управління необхідно застосовувати певний набір відповідних методів і прийомів, які в сукупності становлять єдину схему управління корпоративною власністю [4].

До основних факторів, що справляють суттєвий вплив на ефективність діяльності підприємства належать механізми прийняття організаційно-управлінських рішень і здійснення відповідних заходів щодо їх виконання. Інакше кажучи, механізми корпоративного управління відіграють усе більш значущу роль у діяльності вітчизняних підприємств на сучасному етапі їх розвитку. У цьому зв'язку підвищення ефективності управління об'єктами корпоративної власності може стати одним із способів підвищення інвестиційної привабливості національної економіки. Саме про це сьогодні постійно турбуються підприємства сучасної видавничо-поліграфічної галузі України [8].

Як приклад, можна показати діяльність керівництва ПАТ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» (рис. 4) по вдосконаленню рівня корпоративного управління підприємства.

До основних факторів, що справляють суттєвий вплив на ефективність діяльності підприємства належать механізми прийняття організаційно-управлінських рішень і здійснення відповідних заходів щодо їх виконання. Інакше кажучи, механізми корпоративного управління відіграють усе більш значущу роль у діяльності вітчизняних підприємств на сучасному етапі їх розвитку. У цьому зв'язку підвищення ефективності управління об'єктами корпоративної власності може стати одним із способів підвищення інвестиційної привабливості національної економіки. Саме про це сьогодні постійно турбуються підприємства сучасної видавничо-поліграфічної галузі України [8].

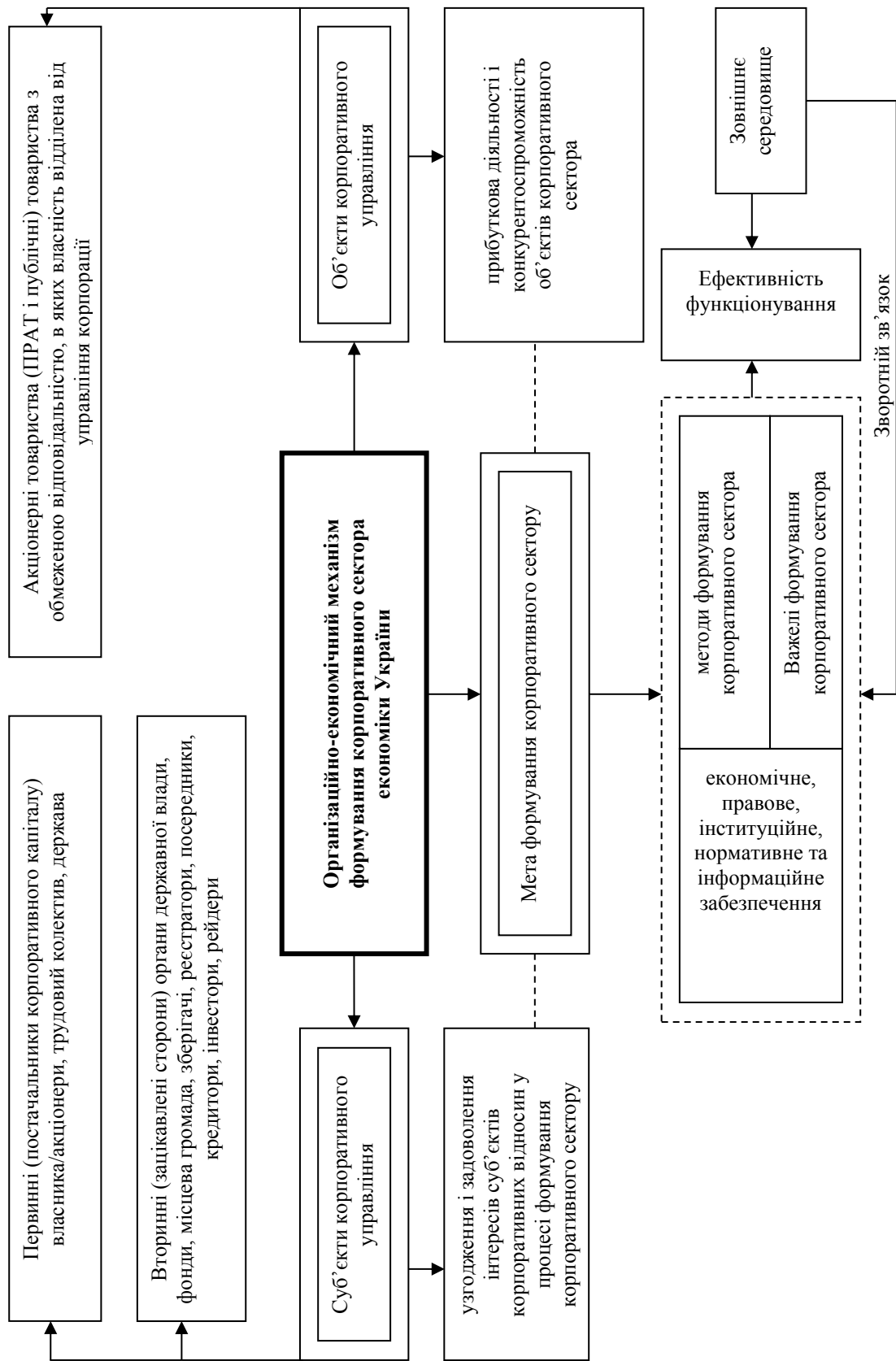

Рис. 3. Структурно-логічна схема організаційно-економічного механізму формування корпоративного сектору економіки України

Як приклад можна показати діяльність керівництва ПАТ «Коломийська друкарня ім. Шухевича» (рис. 4) по вдосконаленню рівня корпоративного управління підприємства.

Конфігурація корпоративної власності, що складається тепер в українській економіці, цілком вписується в зазначену вище загальну закономірність [7].

Завершився початковий етап широкомасштабного розподілу власності, наслідком якого стало значне розпорошення прав власності. Тобто сформувалася змішана, але з відчутними аутсайдерськими рисами система корпоративного управління, пов'язана із наявністю величезної кількості дрібних власників корпоративних цінних паперів. За високої розпорошеності власності ефективність

системи внутрішнього контролю істотно обмежена. Дрібні акціонери втрачають стимули для контролю за менеджментом, оскільки витрат на здійснення функцій контролю зазнаватимуть окремі, найбільш активні власники, а вигоди від поліпшення управління стане

суспільним благом, яке ділитимуть усі за кількістю акцій і тоді буде можливість задіяти механізми удосконалення рівня корпоративного управління (рис. 5).

Рис. 4. Напрямки вдосконалення рівня корпоративного управління на ПАТ «Коломийська друкарня ім. Шухевича»

Рис. 5. Внутрішній механізм корпоративного управління в акціонерному товаристві

З цієї причини розпорошеність власності справляє дестимулюючий (щодо контролю) вплив на акціонерів. Звісно, пасивність власників розв'язує руки неконтрольованим менеджерам. В Україні це набуло

граничних меж: з одного боку, психологія неприйняття менеджментом акціонерів як власників і повсюдне ігнорування їх прав (більшість з яких х до того ж юридично не закріплена державою), з іншого - вкрай

низький рівень корпоративної культури акціонерів та їх пасивність, що підживлюється почуттям залежності від всевладних і працівників як фактичних приватних власників підприємств [5].

Отже, зазначені напрямки удосконалення рівня корпоративного управління є надзвичайно важливими в системі організаційно-економічного механізму управління корпоративною власністю. Варто зазначити, що саме підвищення ефективності управління корпоративною власністю є стратегічною проблемою, вирішення якої визначає успішний розвиток корпоративних підприємств ВПП.

ВИСНОВКИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На сучасному етапі ринкових відносин в Україні надзвичайно актуальним для підприємств ВПП є становлення сучасного корпоративного управління, вдосконалення його рівня та внутрішнього

організаційно-економічного механізмів. Виникає можливість вибору стратегії розвитку для кожної структури і знаходження оптимального рішення щодо узгодження інтересів всіх сторін – учасників діяльності акціонерних товариств.

На сьогодні державою створені сприятливі умови для ефективного функціонування корпоративного управління і розвитку підприємств поліграфії, запропоновані механізми корпоративного управління його адаптації до динамічних змін зовнішнього середовища.

Стратегічне управління корпоративним розвитком призведе до формування належного корпоративного управління в поліграфії і дасть можливість для вирішення завдань забезпечення суспільства видавничою продукцією.

Подальші дослідження будуть спрямовані на обґрунтування напрямів вдосконалення рівня корпоративного управління підприємств сучасної видавничо-поліграфічної галузі України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. №514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державних підприємств» // Державний бюлетень про приватизацію. – 1997. – №5. – С. 5.
3. Геєць В. М. Перехідна економіка: Підручник / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Лібанова та ін. За ред. В. М. Геєця. – К.: Вища шк., 2003. – 519 с.
4. Мостенська Т. Л. Корпоративне управління. Підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький, Ю. Г. Симоненко. – К.: Каравела, 2008. – 384 с.
5. Палига Є. М. Стан та розвиток видавничо-поліграфічного комплексу України: регіональний аспект [Текст]: моногр. / Є. М. Палига, Г. Я. Пушак, Я. Я. Пушак. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2009. – 192 с.
6. Палига Є. М. Соціально-економічний механізм формування ефективної економіки / Є. М. Палига. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2000. – 340 с.
7. Палига Є. М. Корпоративне управління. Навч. посібн. / Є. М. Палига. – Львів: УАД, 2013. – 423 с.
8. Сазонець І. Л. Корпоративне управління: світовий досвід та механізми залучення інвестицій: Навч. пос. / І. Л. Сазонець. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 304 с.
9. Швайка Л. А. Досвід і сучасні проблеми реформування управління підприємницькими, структурами книговидавництва / Л. А. Швайка // Наукові записки. – 2001. – №4. – С. 125-126.
10. Штангерт А. М. Реструктуризаційні процеси на поліграфічних підприємствах А. М. Штангерт // Наукові записки. Вип. 4 – Львів: УАД. – 2001. – С. 115-117.
11. Kanter R. The Change Masters: Corporate Entrepreneurs at Work. _ London- AHen and Unwin, 1983.

Палыга Евгений Николаевич

СТАНОВЛЕНИЕ СОВРЕМЕННОГО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ ИЗДАТЕЛЬСКО-ПОЛИГРАФИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ РЕГИОНА

В статье рассмотрено становление корпоративного управления ВПП. Проанализированы особенности взаимоотношений на основании чего сформулированы требования к корпоративному управлению, призванные минимизировать риски и конкурентные преимущества предприятий полиграфии, их выживания и перспективы развития. Выявлены современные проблемы издательской деятельности в Украине, вызваны кризисным состоянием прежде всего социальной сферы, отсутствие государственной политики регулирования программ развития отрасли и на основе этого сформирован основной состав участников издательского рынка и их взаимосвязь, действующие в издательском бизнесе. Систематизированы основные особенности издательского бизнеса, организации производства и технологического процесса в полиграфии. Представлен анализ основных предприятий Львовщины в сфере издательской и полиграфической деятельности и проанализированы результаты их финансово хозяйственной деятельности и установлена модель развития издательских и полиграфических предприятий. Вследствие массовой приватизации в Украине развито мощный фактор развития деловой и организационной культур, охарактеризовано поведение субъектов правоотношений, а также принципы системы корпоративного управления, обеспечивающих развитие корпоративного сектора экономики в нашей стране через механизм контроля акционеров за действиями менеджеров и механизмы перераспределения прав собственности на пользу более эффективных агентов. Обосновано составляющие организационно-экономического механизма формирования корпоративного управления и основных участников издательского

рынка на основные особенности издательского бизнеса. На основе анализа уровня корпоративного управления предприятий современной издательско-полиграфической отрасли Украины предложен механизм усовершенствования корпоративного управления, организационно-экономический механизм формирования корпоративного сектора экономики, определены направления совершенствования уровня корпоративного управления.

Ключевые слова: корпоративное управление, акционерное общество, акционеры, менеджеры, собственность, механизм, полиграфия, издательства.

Palyha Ye.

DEVELOPMENT OF MODERN CORPORATE MANAGEMENT IN REGIONAL PUBLISHING AND PRINTING

The establishment of corporate management in publishing and printing industry that has influence on the investment attraction and development of innovation policy has been considered in the article. The peculiarities of relations have been analyzed and the requirements towards a corporate management have been set to minimize risks and advantages of competitive publishing and printing companies as well their survival and perspectives of further development. It has been revealed that modern problems of publishing in Ukraine were caused by the crisis in the first social sphere, lack of policy adjustment programs and industry development; this allowed identifying a bulk of the publishing market participants which operate in the publishing business and their relationship. The main features of publishing business, organization of production and printing process have been systematized. The activity of main L'viv companies working in the field of publishing and printing has been analyzed, as well the results of their financial and business activities and model of development publishing and printing companies has been identified. Due to a mass privatization in Ukraine it was set a powerful factor in the development of business and organizational cultures characterized by the behavior of acting agents as well as principles of corporate management, ensuring the development of the corporate sector in our country through the mechanism of control over the actions of shareholders and management mechanism of redistribution of ownership of a more effective agents. Components of organizational and economic mechanism of corporate management as well publishing market participants have been set basing on main features of the publishing business. The analysis of corporate management of modern publishing and printing companies in Ukraine formed the basis for a design of mechanism aimed to improve corporate management, organizational and economic mechanism of the corporate sector development, and the directions of corporate management improvement.

Keywords: corporate management, joint stock company, shareholders, managers, property, mechanism, printing, publishing.

Одержано 22.04.2015 р

УДК 332.334.2(23.0) (477.87)

Польовська Василина Василівна,
здобувач кафедри економіки підприємства,
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ В РОЗРІЗІ ВЕРТИКАЛЬНОГО ЗОНУВАННЯ

Статтю присвячено актуальній проблемі розвитку гірських територій через призму функціонування рекреаційної сфери. Основним завданням визначено обґрунтування пріоритетності функціонування рекреаційної сфери для забезпечення перспективного розвитку гірської місцевості. У процесі дослідження використовувалася сукупність загальнонаукових методів і прийомів, серед яких найважливішими є: узагальнення та наукової абстракції – з метою вивчення регіональних особливостей розвитку рекреаційної сфери гірської місцевості; монографічний – при дослідженні рекреаційних, в тому числі санаторно-курортних та оздоровчих зон регіону на гірських територіях регіону; графічний – для відображення та наочності аналітичної, статистичної інформації; статистико-економічного аналізу – при виявленні природно-рекреаційного потенціалу гірських територій. Виявлено регіональні особливості рекреаційного потенціалу Закарпатської області через призму вертикального зонування території, що обумовлює низинну, передгірну і гірську природно-економічні зони. Виокремлено природні, кліматичні, географічні, історичні передумови щодо розвитку рекреації і туризму в гірській місцевості Закарпатської області. Визначено переважання кількості спеціалізованих засобів розміщування у сфері рекреаційно-туристичної діяльності, які знаходиться у гірській місцевості. Доведено необхідності поглиблення рекреаційної спеціалізації, що сприятиме виявленню локальних резервів та вирівнюванню рівнів соціально-економічного й екологічного розвитку адміністративно-територіальних регіонів країни, в тому числі гірських територій. Окреслено перспективи розвитку рекреаційної сфери гірських